

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۱۴۱۴

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود.

قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۱۳۱۴، «فیض» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «فیض» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «فیض» می‌باشد.^۱

امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۱۳۱۴
ریشه	فیض
تعداد تکرار	۹
تعداد مشتقات	۵
تعداد ریشه مرتبط	۷۲

فهرست مشتقات

۱. أَفَاضَ (۱) ۲. أَفَضْتُمْ (۲) ۳. أَفِضُوا (۲) ۴. تَفِیْضٌ (۲) ۵. تُفِیْضُونَ (۲)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. اتی (۱)	۱۶. حرم (۲)	۳۱. سمو (۱)	۴۶. غفر (۵)	۶۰. مسس (۱)
۲. اخر (۱)	۱۷. حزن (۱)	۳۲. شهد (۳)	۴۷. فری (۲)	۶۱. مشعر (۱)
۳. ارض (۱)	۱۸. حقق (۱)	۳۳. شیء (۱)	۴۸. فضل (۲)	۶۲. ملک (۱)
۴. الله (۹)	۱۹. حمل (۲)	۳۴. شئن (۱)	۴۹. فیض (۲)	۶۳. موه (۱)
۵. اله (۹)	۲۰. حیث (۲)	۳۵. صحب (۲)	۵۰. قبل (۱)	۶۴. ندو (۱)
۶. امن (۱)	۲۱. دمع (۲)	۳۶. صغر (۱)	۵۱. قرآن (۱)	۶۵. ندی (۱)
۷. انس (۲)	۲۲. دنو (۱)	۳۷. ضلل (۱)	۵۲. قرء (۱)	۶۶. نزل (۱)
۸. انن (۳)	۲۳. ذرر (۱)	۳۸. عذب (۱)	۵۳. قول (۵)	۶۷. نفق (۱)
۹. بغی (۱)	۲۴. ذکر (۲)	۳۹. عرف (۲)	۵۴. کبر (۱)	۶۸. نور (۱)
۱۰. بین (۳)	۲۵. ربب (۳)	۴۰. عرفات (۱)	۵۵. کتب (۲)	۶۹. هدی (۱)
۱۱. تلو (۱)	۲۶. رحم (۴)	۴۱. عزب (۱)	۵۶. کفر (۱)	۷۰. وجد (۲)
۱۲. ثقل (۱)	۲۷. رزق (۱)	۴۲. عظم (۱)	۵۷. کفی (۱)	۷۱. وله (۹)
۱۳. جناح (۱)	۲۸. رسل (۱)	۴۳. علم (۱)	۵۸. کون (۳)	۷۲. ولی (۱)
۱۴. جنح (۱)	۲۹. رئی (۱)	۴۴. عمل (۲)	۵۹. لیس (۱)	
۱۵. جنن (۱)	۳۰. سمع (۱)	۴۵. عین (۲)		

فهرست آیات

۱. {البقرة - ۱۹۸} لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ فَإِذَا أَفَضْتُمْ مِنْ عَرَقَاتٍ فَاذْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ وَاذْكُرُوا كَمَا هَدَاكُمْ وَإِنْ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمَنِ الضَّالِّينَ
۲. {البقرة - ۱۹۹} ثُمَّ أَفِيضُوا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ
۳. {البقرة - ۱۹۹} ثُمَّ أَفِيضُوا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ
۴. {المائدة - ۸۳} وَإِذَا سَمِعُوا مَا أُنزِلَ إِلَى الرَّسُولِ تَرَى أَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ
۵. {الأعراف - ۵۰} وَنَادَى أَصْحَابُ النَّارِ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ أَفِيضُوا عَلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ أَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ حَرَمَهَا عَلَى الْكَافِرِينَ
۶. {التوبة - ۹۲} وَلَا عَلَى الَّذِينَ إِذَا مَا أَتَوْكَ لِتَحْمِلَهُمْ قُلْتَ لَا أَجِدُ مَا أَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ تَوَلَّوْا وَأَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ حَزَنًا أَلَّا يَجِدُوا مَا يُنْفِقُونَ
۷. {يونس - ۶۱} وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُو مِنْهُ مِنْ قُرْآنٍ وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ وَمَا يَعْزُبُ عَنْ رَبِّكَ مِنْ مِثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَلَا أَصْعَرَ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ
۸. {النور - ۱۴} وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فِي مَا أَفَضْتُمْ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ
۹. {الأحقاف - ۸} أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ إِنْ افْتَرَيْتُهُ فَلَا تَمْلِكُونَ لِي مِنَ اللَّهِ شَيْئًا هُوَ أَعْلَمُ بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِ كَفَى بِهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ